

Naslov članka/Article:

## Moja izkušnja s formativnim spremljanjem pri opismenjevanju v 2. razredu

My Formative Assessment Experience with Literacy in Second Grade

Avtor/Author:

Evelin Malnar

DOI:

CC licenca



Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav



### Razredni pouk št. 2/2020, letnik 22

ISSN 1408-7820

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo  
Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2020

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/razredni-pouk/>



**Evelin Malnar,**  
OŠ Zbora odposlancev  
Kočevje

## Moja izkušnja s formativnim spremljanjem pri opismenjevanju v 2. razredu

**IZVLEČEK:** V prispevku je najprej predstavljeno formativno spremljanje in izkušnje z vključevanjem elementov in orodij formativnega spremljanja v pouk, ki pripomorejo k miselno spodbudnemu učnemu okolju ter k sproščenemu in prijetnemu vzdušju v razredu. V drugem delu pa je predstavljen sklop obravnave malih tiskanih in pisanih črk v 2. razredu z elementi in orodji formativnega spremljanja.

**Ključne besede:** formativno spremljanje, elementi in orodja formativnega spremljanja, sistematično opismenjevanje, obravnava malih tiskanih in pisanih črk

### My Formative Assessment Experience with Literacy in Second Grade

**Abstract:** The article first introduces formative assessment and experience in including formative assessment elements and tools in class, which contributes to



an encouraging thinking and learning environment, as well as a relaxed and pleasant climate. The second part focuses on the specific learning topic of printed and handwritten lower-case letters in second grade, including the elements and tools of formative assessment.

**Keywords:** formative assessment, elements and tools of formative assessment, systematic literacy, learning printed and handwritten lower-case letters

---

## Uvod

Formativno spremljanje poudarja pomen aktivne vloge učenca pri izgradnji kakovostnega in trajnega znanja. Pri tem učitelj učenca podpira tako, da nenehno ugotavlja, kako napreduje, in prilagaja pouk glede na povratne informacije, ki jih pridobi od učenca. Zelo pomembno je, da si učitelj in učenci izmenjujejo povratne informacije z namenom premagovati vrzeli v znanju in učenju ter izboljšati dosežke. Pri tovrstnem učenju se spodbuja, da učenec skozi dejavnosti izkazuje svoje individualnosti in posebnosti ter izraža svoje mnenje in prepričanje. Formativno spremljanje omogoča, da učenci sami spremljajo in uravnavajo svoj učni proces in si ob tem zastavljajo vprašanja: kaj se učim, zakaj, kaj bom moral vedeti, razumeti in znati narediti, da bom uspešen (Brunauer Holcar, 2018, str. 5).

## Elementi formativnega spremljanja

Elementi formativnega spremljanja so: nameni in kriteriji uspešnosti, dokazi, povratna informacija, vprašanja v podporo učenju, samovrednotenje in vrstniško vrednotenje.

**Namen učenja in kriteriji uspešnosti** sta elementa, ki učencem pomagata, da so bolj osredotočeni na učenje, vodita jih k prevzemanju odgovornosti za svoje učenje, s tem pa k aktivnejši vlogi in motiviranosti za šolsko delo. Nameni učenja učencem pomagajo:

- razumeti, kaj se bodo (na)učili,
- se osredotočiti na učno dejavnost oz. nalogo,
- prepoznati, katera znanja, spretnosti in stališča bodo razvili,
- prepoznati skrbništvo nad učenjem in
- razviti odgovoren odnos do učenja.

Kriteriji uspešnosti učencem omogočajo odgovoriti na vprašanje, kako vem, da sem dosegel namene učenja oz. sem bil uspešen (Brunauer Holcar idr., 2016, str. 5).

**Dokazi** se nanašajo na proces učenja in dosežke

učencev. Zbiranje dokazov omogoča učitelju vpogled v razumevanje učenja učencev in njihovo napredovanje. Na podlagi dokazov učitelj prilagaja proces poučevanja, in sicer tako, da izbira raznolike dejavnosti za učence (Brunauer Holcar idr., 2016, str. 3).

**Povratna informacija** je ključna za uspešno učenje v vseh fazah procesa učenja. Spodbuja učenčevo razmišljanje o vprašanju, kje sem v tem trenutku na svoji poti do cilja, in kaj moram napraviti, da ga bom dosegel.

Povratna informacija mora biti:

- pravočasna in primerno pogosta,
- razumljiva, jasna in povezana z nameni učenja ter kriteriji uspešnosti,
- konkretna, specifična in uporabna, s predlogom za izboljšanje dosežka oz. znanja.

Kakovosten pouk vključuje večsmerno povratno informacijo - od učitelja k učencu, od učenca k učencu, od učenca k učitelju (Brunauer Holcar idr., 2016, str. 4–7).

**Vprašanja v podporo učenju** se pojavljajo skozi celoten učni proces od ugotavljanja predznanja do spodbujanja in ugotavljanja napredka pri učenju. Z vprašanji ugotavljamo, kaj učenci že vedo, kako razmišljajo in kaj jih zanima. Vprašanja učence spodbujajo h globljemu razmišljanju in učenju. Z vprašanji ugotavljamo, kakšno je razumevanje učencev in kako se učijo. Vprašanja učencem pomagajo pri samoregulaciji učenja (Brunauer Holcar idr., 2016, str. 3–4).

**Samovrednotenje** je zmožnost realne presoje lastne uspešnosti. Z izvajanjem samovrednotenja se učenci učijo presojati svoje dosežke glede na kriterije uspešnosti in sprejemati odgovornost za svoje dejanje. Gradijo prepričanje, da lahko na svoje učenje vplivajo sami. V procesu **vrstniškega vrednotenja** se učenci učijo sporočiti povratno informacijo. S tem poglobljajo razumevanje kriterijev uspešnosti (Brunauer Holcar idr., 2016, str. 3).

## Moja izkušnja s formativnim spremljanjem

S formativnim spremljanjem sem se podrobneje srečala v šolskem letu 2016/17, ko sem pristopila k projektu Glas učenca – most do učenja (Bridge), ki je potekal na Zavodu RS za šolstvo in devetih šolah. Sledili so sestanki s svetovalko in različna izobraževanja. Po mnogih seminarjih, kjer so predavali strokovnjaki, po predstavitev primerov iz prakse, po prebiranju literature in brskanju po spletu, sem ugotavljala, da sem

v pouk pravzaprav že vključevala nekatere elemente formativnega spremljanja (*povratna informacija /pisna in ustna/, preverjanje predznanja, ustno seznanjanje otrok s kriteriji v jeziku, ki jim je razumljiv*). Od orodij sem uporabljala palčke in listke z imeni učencev in s tem vpeljevala aktivno sodelovanje brez dvigovanja rok. Pri pouku so učenci delali v skupinah, dvojicah.

Z branjem prispevkov, literature, sem ugotovila, da je formativno spremljanje mnogo več. Nad novim znanjem, zanimivimi idejami za pouk, sem bila zelo navdušena, dobila sem nov zagon za delo. Želela sem si uvajanja sprememb v pouk, preizkušanje novosti in pristopov, kjer bi bili učenci bolj motivirani, kjer bi razvijali še bolj odgovoren odnos do dela, kjer bi izboljšali odnose med seboj, kjer bi bilo manj disciplinskih težav. Hotela sem vključevati več elementov formativnega spremljanja pri različnih predmetih, kar pa je bilo nemogoče. Doma mi je zmanjkovalo časa za priprave. Ker nisem uspela vsega narediti, kar sem si zamislila, sem bila na trenutke obupana, nezadovoljna in v stresu. Počasi sem dojela, da je za spremembe potreben čas in jih je treba uvajati postopoma, korak za korakom. K temu so mi pomagali tudi pogovori in sodelovanje s kolegicami v timu in s svetovalko.

Elemente in orodja formativnega spremljanja v pouk vključujem vsak dan. **Preverjam predznanje**, ker mi omogoči vpogled v to, kaj učenci že vedo, česa ne in kaj bi si želeli izvedeti o določeni temi. Z **nameni učenja** in s **kriteriji uspešnosti** učenci bolj razumejo, kaj se bodo učili, katera znanja, spretnosti bodo razvili, kaj morajo znati, kaj morajo narediti, da bodo uspešni, kako uspešno je njihovo učenje ter kako napredujejo glede na zastavljene namene učenja. Kriteriji so v pomoč pri podajanju kakovostne **povratne informacije** o procesu učenja učencem ter pri **samovrednotenju** in **vrstniškem vrednotenju**.

Velik poudarek dajem tudi povratni informaciji, ki pride do mene od učencev, ko mi sporočijo, kaj jim je pri pouku všeč, kaj ne, kaj jih moti, katere so tiste dejavnosti, ki jih motivirajo za delo in kakšen način dela imajo najraje. Tako izbiram dejavnosti, ki so učencem všeč. Nekatere vsebine razširim in jih izvedem kot sklop:

- slovenski kulturni praznik in France Prešeren,
- Anjine pravljice - v mesecu knjig za otroke se otroci seznanijo z deli slovenske pesnice, pisateljice, pripovedovalke za otroke,
- nekatere vsebine medpredmetno povezujem - obravnava književnih del pri slovenščini, naloge po postajah pri matematiki, ustvarjanje pri likovni umetnosti ...,
- veliko delamo po postajah, v skupini, v dvojicah,



Slika 1: Tabla s kriteriji.



Slika 2: Tabla počutja, vprašanj, sporočil.

- po branju književnih del poustvarjamo - dramatisacija, izdelava lutk, pisanje zgodbic, izdelava knjig, žepna pravljica ...
- občasno učenci prevzamejo svojo vlogo in vodijo del pouka, npr. preverjanje rešitev na učnem listu z uporabo palčk.

Učenci imajo zelo radi možnost izbire, kako bodo delali (*sami, v skupini, v dvojicah, na tleh, za mizo, na hodniku pred učilnico, v hrupu, v tišini*). Ker se lahko sami odločijo, kako bo delo potekalo, so bolj motivirani, bolj aktivni, naredijo več (včasih delajo tudi v odmor in zvonjenja ne slišijo). V razredu tako spodbujamo sproščeno in prijetno vzdušje ter miselno spodbudno učno okolje.

Učenci zelo radi delajo v dvojicah in v skupini. Skupine, dvojice določimo različno, enkrat s palčkami, drugič z izbiro barvnih listkov (*modri skupaj ...*), ali pa se učenci sami odločijo, s kom bodo sodelovali. Učencem je določanje parov, skupin s palčkami zelo všeč. Komaj čakajo, da izvejo, kdo bo s kom sodeloval. Radi si izbirajo naloge, ki so v košaricah. Z možnostjo izbire je tako učenje kakovostno, učenci si več zapomnijo, izmenjujejo si svoja mnenja, razvijajo komunikacijske veščine, se lažje izražajo, izboljšujejo medosebne odnose, radi si pomagajo in sami nudijo pomoč učencem, ki jo še potrebujejo, so bolj samokritični in kritični do sošolcev, zelo dobro znajo podati povratne informacije o delu učencev, so samostojni in odgovornejši. Za večjo aktivnost vseh otrok pri pouku uporabljamo različne **pripomočke in orodja** (*palčke, listki z imeni, izhodni listki, žepni semaforji, barvice, palec, za umiritev / dvignjena roka, igranje na boben, petje/ ...*).

V razredu imamo različne koticke, ki so povezani z vsebinami pri pouku in so učencem v pomoč pri učenju (*matematični, jezikovni, književni, likovni, glasbeni, slovensko-kočevski, bralni ...*), ki jih sproti dopolnjujemo s kriteriji glede na obravnavano vsebino (*računam do 20, reševanje besedilnih nalog, liki in telesa, velika začetnica, koledar, priprava na pouk / urejena miza, pravilno sedenje, ošiljen svinčnik, pravilna drža svinčnika/, bralni semafor, semafor počutja, rad bi vprašal/-a ...*).

## Formativno spremljanje pri sistematičnem opismenjevanju v 2. razredu

Za 1. in 2. razred je značilno obdobje začetnega opismenjevanja. Začetno opismenjevanje je temeljna faza v procesu opismenjevanja in traja celotno prvo vzgojno-izobraževalno obdobje – v 1. in 2. razredu kot sistematično usvajanje tehnike branja in pisanja, v 3. razredu pa kot njeno utrjevanje in izboljševanje (Učni načrt, slovenščina, 2011, str. 4).

Začetno opismenjevanje vključuje:

- razvijanje predopismenjevalnih sposobnosti: vidno razločevanje, slušno razločevanje in razčlenjevanje, orientacija na telesu, v prostoru in na papirju, grafomotorika, pravilna drža telesa in pisala, smer pisanja ...;
- razvijanje tehnike branja in pisanja besed in enostavnih povedi z velikimi in malimi tiskanimi in pisanimi črkami;
- razvijanje branja z razumevanjem in pisanje besedil, ustreznih svoji starosti, spoznavni, sporazumevalni in recepcijski zmožnosti (Učni načrt, slovenščina 2018, str. 9–10).

V prvem razredu sistematično in vodeno spoznavajo velike tiskane črke, v drugem razredu se nadaljuje sistematično in vodeno spoznavanje malih tiskanih črk in pisanih črk.

Z uvajanjem elementov formativnega spremljanja v pouk sem začela tudi z drugačnim pristopom načrtovanja vzgojno-izobraževalnega dela, in sicer s snovanjem priprav na sklope. Obravnavo malih tiskanih črk v prvem delu šolskega leta in pisanih črk v drugem delu šolskega leta začnem s **preverjanjem predznanja**. V mesecu septembru pri vsakem učencu preverim razvitost veščin, spretnosti in zmožnosti, potrebnih za branje/pisanje, ki si jih beležim na »kontrolnem listu« (*glasovi na začetku, na koncu in na sredini besede, poimenovanje in zapisovanje velikih tiskanih črk, besed, povedi z velikimi tiskanimi črkami, branje krajših besedil, stranskost učenca /levičar, desničar/*).

Obravnavo malih tiskanih črk začnem s skupino črk, ki so podobne velikim tiskanim črkam (c, č, o, s, š, v, z, ž), nadaljujem pa z obravnavo posameznih črk (u, i, n, m, r, a, e, l, t, k, h, b, f, d, p, j, g). Pri pisanih črkah obravnavam posamezne črke in sicer malo in veliko pisano črko skupaj (i, u, n, m, a, o, c, č, e, r, v, z, ž, s, š, l, t, k, h, b, d, g, j, p, f). Črki c in č obravnavam skupaj v isti uri, prav tako z in ž ter s in š.

Ko pričnemo z obravnavo malih tiskanih črk, učenci ob zapisanih črkah na razredni stavnici ob umetnostnih in neumetnostnih besedilih (*pesnice, zgodbe, uganke, vabila, pisma, voščilnice, razglednice ...*) oblikujejo **namene učenja**. Ob opazovanju črk in besedil razmišljajo, v čem se male tiskane črke razlikujejo od velikih tiskanih črk oziroma v čem so si podobne, v čem se pisane črke razlikujejo od tiskanih in v čem so si podobne, zakaj se učimo pisanja črk, kje jih uporabljamo, kje jih bomo uporabljali v šoli, kaj zapisujemo z njimi, kje jih zasledijo doma, ali jih uporabljajo, zapisujejo tudi starši in kje, katere male tiskane oz. pisane črke že poznajo.

Obravnavo posameznih črk začnemo z zgodbico, pesmico ali uganko (*Bralni listi od A in Ž založbe Izolit, pesmice na spletni strani Lilibi ...*).

Ob primerih različnih zapisov učencev iz prejšnjih let, ob pomoči mojih vprašanj, spodbud, namigov, usmeritev, sodelujejo tudi pri oblikovanju **kriterijev uspešnosti** zapisovanja malih tiskanih in pisanih črk, besed, povedi (kaj moramo znati, upoštevati, da bomo uspešni pri delu pri zapisovanju malih tiskanih črk in pisanih črk, pri zapisovanju besed, povedi z malimi tiskanimi črkami in pisanimi črkami npr. *smer, oblika, velikost črk, zapis v črtovje zvezka, strešice se ne dotikajo črk, zapis velikih začetnic, končnih ločil, presledki med besedami, izpuščanje vrstic, urejenost zvezka, čistost zapisa – brez radiranja, črtanja, packanja, dolge ročice in enopoteznost pri pisanih črkah – brez prekinitev, pokončna pisava ...* (Medved Udovič, 2003, str. 113).

Za uspešno delo v dvojicah pa oblikujejo kriterije: *si pomagava, se ne prepirava, sodelujeva, se spodbujava pri delu, sva prijazna en do drugega*. Velik poudarek dajemo pripravi na delo, ureditvi delovnega prostora, sedenju, drži pisala ... Menim, da se v praksi to premalo poudarja. Učencem je še vedno treba večkrat pokazati pravilno sedenje, pravilno držo celotnega telesa in jih opozarjati na nepravilnosti npr. *učenec mora sedeti na sredini stola in se nasloniti nazaj, iz tega položaja se nagne nekoliko naprej, glavo drži pokonci (oči so oddaljene od mize, zvezek 25–35 centimetrov), roka, ki ne piše, drži list, ali zvezek, da se ta ne premika*. Otroci vedo, da s tem skrbijo za svoje zdravje, za zdravo hrbtenico ter za bolj sproščeno, manj utrujajoče pisanje. Svojo uspešnost pri delu ter razumevanje kriterijev pokažejo tudi s pravilno držo pisala, s katero so dnevno seznanjeni npr. *pisalo mora biti dovolj dolgo, primerno ga nad ošiljenim delom, s palcem in kazalcem, pisalo naslonimo ob notranji rob sredinca*. Večina otrok pravilno drži pisalo. Nekateri otroci pa kljub trudu, popravljanju, še vedno držijo napačno, ker je drža že avtomatizirana (*na pravilno držo je treba otroke navajati že, ko imajo prvi stik s pisalom*). Levičarji sedijo na levi strani sošolca, ki je desničar, ali poleg drugega levičarja, tako da se pri delu ne ovirata (Gollí, 1996, str. 65; Žerdin, 1996, str. 18–19 in 2000, str. 77; Ropič, 1999, str. 5–8; Potočnik, 2003, str. 23).

Kriterijem sledijo **dejavnosti** učenja novih črk: *učiteljičin zapis malih in velikih tiskanih črk v prvem delu šolskega leta ali pisanih črk v drugem delu šolskega leta na tablo, zapis po zraku s hrbtom obrnjena proti učencem z ritmičnim govorom, zapisovanje črke v črtovje na tabli*. Nadaljujemo z delom po postajah. Delo po postajah poteka v dvojicah v treh delih ob umirjeni glasbi v ozadju, ki učence umiri in v razredu ustvari prijetno in sproščeno delovno vzdušje.

**Prvi del** učenja pisanja črk je pri mizi. Učenca v paru novo črko pišeta z velikimi gibi po zraku (*z iztegnjeno*



Slika 3: Delo po postajah – pisanje s prstom po tabli.



Slika 4: Pisanje v zdrob.



Slika 5: Pisanje z voščenko.



roko, s prstom po zraku, z odprtimi očmi, z zaprtimi očmi), s prstom po mizi, s prstom po hrbtu sošolca/sošolke, s prstom po dlani ...

Sledi **drugi del** učenja zapisovanja črk po postajah v učilnici (zapis po tabli z gobo, s kredo, s prstom; zapis s prstom v zdrob, zapis na večji format z voščenko, s flomastrom, otip lesenih črk, oblikovanje črk iz plastelina, fižola, vrvic ...).

**Tretji del** učenja zapisovanja črk je zapis črk v zvezek (s prstom vlečejo po zapisu nove črke čez cel list A4 kot kažejo puščice, zapis z narobe obrnjenim svinčnikom po črki na A4 formatu, zapis črke z različnimi barvicami / mavrična črka/ in zapis različnih velikosti črke okrog mavrične črke).

Sledi zapisovanje nove črke v črtovje zvezka in zapis besed, povedi z novo črko.

Učenci med delom po vsaki opravljeni nalogi iz vseh treh delov označijo, kako je potekalo njihovo zapisovanje nove črke na različnih postajah in delo v dvojicah. Otroci zelo radi izvajajo tudi sprostilne vaje pri pisanju – s prstno telovadbo npr. vaje krčenja, raztezanja prstov, grabljenje, izpuščanje, gnetenje, igranje klavirja, stiskanje pesti, iztezanja, mahanja (Golli, 1991, str. 145–147). Po vseh opravljenih nalogah v paru sledi **samovrednotenje in vrstniško vrednotenje**.


Učenca, ki sodelujeta, vsak na svojem listku za vrednotenje zapišeta, kaj jima je šlo najbolje, kaj bi lahko izboljšala, potem pa zapišeta en drugemu sporočilo o zapisu novih črk ter samovrednotita svoje delo z barvanjem obrazkov ali z obkroževanjem sličic (npr. obravnava D – moja ocena ure: zelen dežnik, rumen dežnik, rdeč dežnik).

Učencem posredujem sprotno **ustno ali pisno povratno informacijo** glede na dane kriterije. Zapiše učenci lahko sprti popravijo, dopolnijo, nadgradijo, izboljšajo. Povratne informacije dobim tudi sama s stani učencev. Sporočajo mi, kaj jim je šlo dobro, kje potrebujejo pomoč, kako poteka delo v paru, kaj jim je všeč ... Tudi učenca, ki delata v paru, si med delom izmenjata povratni informaciji o delu.

Hitrejši, samostojnejši učenci ter učenci s predznanjem in z bolj razvitimi veščinami, spretnostmi in zmožnostmi za branje/pisanje zapišejo tudi svoje besede, povedi, v bralnem kotičku lahko berejo bralne bloke, slikopise, se igrajo spomin, kjer vadijo branje, izberejo bralne lončke z bralnimi nalogami (sličica in iskanje ustrezne povedi k sličici) ali pa si v razredni knjižnici vzamejo otroške revije, knjige. Lahko si izberejo tudi knjige iz knjižne razstave, ki jih pripravljamo v kotičku pred razredom in otroke seznanjajo z novostmi, s knjižnimi praznovanji (npr. 60 let Muce Copatarice, 80.

DELO PO POSTAJAH		SODELOVALA SVA:		
<b>UČENJE MALIH TISKANIH ČRK VLAIVA NI NA</b>				
1. DELO V PARU PRI MIZI				
1. ZAPIS Z ROKO PO ZRAKU				
2. ZAPIS S PRSTOM PO ZRAKU MIZI	✓			
3. ZAPIS S PRSTOM PO MIZI	✓			
4. ZAPIS S PRSTOM PO HRBTU SOŠOLCA	✓			
5. ZAPIS S PRSTOM PO SVOJI DLANI	✓			
6. ZAPIS Z NOGO PO TLEH	✓			
7. ZAPIS S POSKAKOVANJEM PO ZAPISU ČRKE NA TLEH	✓			
2. DELO V PARU PO POSTAJAH V UČILNICI				
1. ZAPIS S PRSTOM PO ZAPISU NA TABLI	✓			
2. ZAPIS S PRSTOM V ZDROB	✓			
3. ZAPIS NA VEČJI LET Z VOŠČENKO	✓			
4. OTIP LESENH ČRK	✓			
5. OBLIKOVANJE ČRK, BESED S FIŽOLOM, Z VRVICI, S PLASTELINOM (KO VSE NALOGE NAREJAM/NAREDOVA)	✓			
3. SAMOSTOJNO DELO IN DELO V PARU ZA MIZO Z ZVEZKOM				
1. VELIKA ČRKA V ZVEZKU (ZAPIS S PRSTOM IN Z NAROBNO OBRNENIM SVINČNIKOM)	✓			
2. ZAPIS MAVRIČNIH ČRK V ZVEZKU (S BARVICI)	✓			
3. ZAPIS RAZLIČNIH VELIKOSTI ČRK V ZVEZKU (3)	✓			
4. ZAPIS ČRK V ČRTOVJE ZVEZKA	✓			
5. ZAPIS BESED, Povedi V ČRTOVJE ZVEZKA	✓			

Slika 6: Delo po postajah – učenje črk.

DELO V DVOJICAH				
OPRAVILA SVA VSE NALOGE NA VSEH POSTAJAH.	✓			
PRI DELU NISVA POTREBOVALA POMOČI UČTELJICE.	✓			
PRI DELU SE NISVA PNEPRAVA.	✓			
PRI DELU SVA SI POMAĞALA. SVA SODELOVALA.	✓			
NAJBOLJ NAMA JE ŠLO: Z A P I S Č R K A				
IZBOLJŠALA BI:				
PISANJE TISKANIH ČRK, BESED, Povedi				
ČRKE SEM PRAVILNO ZAPISAL/-A (PRAVILNA OBLIKA IN VELIKOST).	✓			
BESEDE SEM PRAVILNO NAPISAL/-A.	✓			
MED BESEDAMI SEM ZAPISAL/-A PRESLEDKE.	✓			
ZAPISAL/-A SEM VSE VELIKE ZACETNICE.	✓			
ZAPISAL/-A SEM VSA LOČILA.	✓			
ZAPIS JE ČIST (NISEM RADIAL/-A, NISEM ČRTAL/-A).	✓			
PISAL/-A SEM Z OŠILJENIM SVINČNIKOM.	✓			
PRED PISANJEM SEM SI UREDIL/-A PROSTOR ZA DELO (MIZO).	✓			
PISALO SEM DRŽAL/-A PRAVILNO.	✓			
MOJA OCENA URE (obkroži dežnik).				
				
SPOROČILO SOŠOLCU/SOŠOLKI O ZAPISU NOVIH ČRK ... JELO LEP ZAPIS MALIH TISKANIH ČRK. POŠTO: MANI NA				

Slika 7: Samovrednotenje, vrstniško vrednotenje.

rojstni dan Svetlane Makarovič ...).

Nekateri učenci predznanja in določenih veščin, spretnosti in zmožnosti za branje/pisanje še nimajo dovolj razvitih. Hitrost obravnave črk je počasnejša in temu prilagojena. Ti učenci potrebujejo več časa, vaj, pomoči, mojih spodbud, usmeritev, ki jih vodijo k napredku in uspešnosti pri delu. Zaključku obravnave črke sledi tudi domača naloga zapisovanja nove črke, besed, povedi z novo črko. Z obravnavo malih tiskanih črk pričnemo v mesecu oktobru in zaključimo v začetku januarja. S pisanimi začnemo po zimskih počitnicah in zaključimo konec maja.

## Sklep

Projekt se je zaključil. Tri leta so hitro minila. Kljub začetnemu nezadovoljstvu, obupu, stresu, pomanjkanju časa za pripravljane gradiv, pripomočkov po načelih formativnega spremljanja, pisanju mnogih poročil, mnogih hospitacij ... menim, da sem s projektom pridobila mnogo. Poleg znanja in novih zanimivih idej tudi večjo povezanost s kolegicami v timu na šoli, večjo sproščenost pri izražanju misli na sestankih v timu na šoli, druženje s kolegicami drugih šol in s strokovnjakinjami na tem področju na sestankih in konferencah po Sloveniji ...

Zaradi uspešnih, prijetnih in aktivnih ur (ne samo pri sistematičnem opismenjevanju), izpeljanih po načelih formativnega spremljanja ter mnogih zanimivih idejah za izvedbo pouka, zaradi pozitivnih povratnih informacij s strani staršev o načinu dela pri pouku, bom s poučevanjem po načelih formativnega spremljanja nadaljevala, izboljševala že narejene stvari in se poskušala še izobraževati. Glede na to, da zahteva poučevanje po načelih formativnega spremljanja mnogo razmišljanja, časa za priprave ter tudi časa za tovrstno poučevanje in delo v razredu, bi si želela, da bi bili v prihodnje delovni zvezki, učni načrti manj obsežni, manj zahtevni ter da bi se v gradiva, priprave, ki so učiteljem v pomoč pri poučevanju, mogoče vključili elementi, ideje za izvajanje tovrstnega pouka. V nekaterih pripravah

in delovnih zvezkih se to že zasledi. Vesela sem, da sem bila lahko del te zgodbe, da sem naredila spremembe ter pridobila izkušnje s poučevanjem po načelih formativnega spremljanja.



### Viri in literatura:

- Brunauer Holcar, A. idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in druge strokovne delavce*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Brunauer Holcar, A. idr. (2017). *Formativno spremljanje v podporo vsakemu učencu*, 2. zvezek. V J. Grah idr. (ur.), *Vključujoča šola. Priročnik za učitelje in druge strokovne delavce*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Golli, D. (1991). *Opismenjevanje v prvem razredu: priročnik za učitelje*. Novo mesto: Pedagoška obzorja.
- Golli, D. (1996). *Govorimo – poslušamo, pišemo – beremo: priročnik za učitelje*. Trzin: Izolit.
- Grginič, M. (2010). *Kako opismenjevati – poučevati ali učiti se pismenosti?*. Mengeš: Izolit.
- Medved Udovič, V. (2003). *S slikanico se igram in učim. Priročnik k učbeniku in delovnemu zvezku za slovenščino v drugem razredu 9-letne osnovne šole*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Novak, L. idr. (2018). *Formativno spremljanje na razredni stopnji: priročnik za učitelje*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Pečjak, S. (1994). *Didaktična igra in razvoj nekaterih psihičnih funkcij pri opismenjevanju*. Trzin: Different.
- Potočnik, N. (2003). *Začetno opismenjevanje: pismenost v predšolski dobi in prvem razredu devetletne osnovne šole*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Program Osnovna šola – slovenščina. Učni načrt (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport. Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno s [http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni\\_UN/UN\\_slovenscina\\_OS.pdf](http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf).
- Program Osnovna šola – slovenščina. Učni načrt - posodobljena izdaja (2018). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport. Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno s [http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni\\_UN/UN\\_slovenscina.pdf](http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina.pdf).
- Ropič, M. (1999). *Danes rišem, jutri pišem. Priročnik za učitelje in vzgojitelje v 1. razredu devetletne osnovne šole*. Ljubljana: Rokus.
- Žalik, L. (2007). *Opismenjevanje v prvem triletju*. Maribor: Ljudmila Žalik.
- Žerdin, T. (1996). *Ringa ringa raja. Priročnik za gibalno-grafične vaje*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Žerdin, T. (2000). *Grafomotorika kot sestavni del pisanja*. V: Križaj, Ortar M. idr. (2000). *Slovenščina v 1. triletju devetletne osnovne šole – 1. del* (str. 77). Trzin: Izolit.